

PART 11

**LEGAL PROCESS FOR THE
INSTALLATION OF LICENSED
SOLAR POWER PLANTS**

LİSANSLI GÜNEŞ ENERJİSİ
SANTRALLERİNİN KURULUMUNDA
HUKUKSAL SÜREÇ

CEREN BALCI

PART 11

ABSTRACT | ÖZET

In this study, what energy sources are and their types, why solar energy, a renewable energy resource, is an important alternative among renewable energy types and solar power plants will be discussed.

Bu çalışmada, enerji kaynaklarının ne olduğuna ve türlerine, yenilenebilir enerji kaynağı olan güneş enerjisinin neden yenilenebilir enerji türleri arasında önemli bir alternatif olduğuna ve güneş enerji santrallerine değinilecektir.

KEYWORDS | ANAHTAR KELİMELELER

Renewable Energy, Solar, Solar Energy, Solar Power Plant, Spp, Licensed, Unlicensed.

Yenilenebilir Enerji, Güneş, Güneş Enerjisi, Güneş Enerjisi Santrali, Ges, Lisanslı, Lisanssız.

I. INTRODUCTION

The threat of non-renewable energy resources running out as a result of rising energy demand brought on by technological advancement, accelerating industrial and population growth globally, environmental issues they cause, and developing countries' reliance on developed nations due to their importation of energy from those nations have all increased the trend toward renewable energy resources. Solar energy is one of the renewable energy sources mentioned, but it is also an important energy resource compared to other types. In response to such problems that our country is experiencing in terms of energy, regulations including incentives have been made for natural or legal entities to carry out solar energy-based electricity generation activities. With the implementation of the necessary legislation and the benefit of being geographically suited for the use of solar energy, there are a rising number of solar power plants that produce electricity using solar energy. It is possible to install a solar power plant with or without a license. The legal process for the installation of licensed solar power plants will be explained in detail in line with the relevant legislation.

FOOTNOTE

¹ Narin Arslan, "AB'de Yenilenebilir Enerji İkili Elektrik Tedarik Sözleşmeleri (PPA'lar) (Bağlantı ve Sistem Kullanım Anlaşmaları) ve AB'ye Uyum Sürecinde Türkiye'deki İlgili Mevzuatlara Entegrasyonu", Master's Thesis, İzmir 2021, p. 4.

I. GİRİŞ

Dünyada teknolojinin gelişmesi, sanayinin hızlanması ve nüfus artışıyla beraber enerjiye talebin yükselmesi neticesinde kullanılan yenilenemez enerji kaynaklarının tükenme tehlikesi, yol açtığı çevresel sorunlar ve gelişmekte olan ülkelerin enerji kaynaklarını dış ülkelere ithal etmesi ile dışa bağımlı hale gelinmesi, yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelimi artırmıştır. Güneş enerjisi, bahsedilen yenilenebilir enerji kaynaklarından biri olmakla beraber diğer türlere kıyasen önem arz eden bir enerji kaynağıdır. Ülkemizin de enerji bakımından yaşadığı bu gibi sorunlara karşılık, gerçek ya da tüzel kişiler açısından güneş enerjisine dayalı elektrik üretimi faaliyetinin gerçekleştirilebilmesi için teşvikler içeren düzenlemeler yapılmıştır. Coğrafi açıdan güneş enerjisinin kullanılmasına elverişli olma avantajı da göz önünde tutularak yapılan ilgili düzenlemeler ile birlikte güneş enerjisine dayalı elektrik üretimi yapan güneş enerjisi santrallerinin sayısı çoğalmaktadır. Güneş enerji santrali kurulumunun lisanslı ya da lisanssız şekilde yapılabilmesi mümkündür. Lisanslı güneş enerjisi santrallerinin kurulumunda hukuksal süreç, ilgili mevzuat doğrultusunda detaylandırılacaktır.

II. RENEWABLE ENERGY

Energy, which is used in almost every field in daily life, is obtained from resources such as chemical, mechanical (potential energy and kinetic energy), nuclear, thermal, geothermal, hydraulic, solar, wind, electricity¹ and is classified in different ways. This classification is based on the convertibility and renewability of energy resources.

In terms of convertibility, energy resources are divided into primary energy sources such as solar, wind, wave, hydraulic, biomass, nuclear, natural gas, coal and petroleum, which do not require any energy conversion, and secondary energy resources such as electricity, gasoline, diesel oil, diesel fuel, coking coal, petroleum coke, LPG and air gas, which are obtained by converting primary energy sources. According to another classification made in terms of renewability, energy resources are divided into two as renewable energy resources and non-renewable energy resources. Renewable energy resources are energy resources such as hydraulic, biomass, solar, wind, geothermal, wave and hydrogen, which do not diminish or run out even if they are used. Fossil-based energy resources such as coal, petroleum and natural gas, and core-sourced energy resources such as

II. YENİLENEBİLİR ENERJİ

Günlük hayatta neredeyse her alanda kullanılan enerji; kimyasal, mekanik (potansiyel enerji ve kinetik enerji), nükleer, termal, jeotermal, hidrolik, güneş, rüzgâr, elektrik gibi¹ kaynaklardan elde edilmekte ve farklı şekillerde sınıflandırılmaktadır. Bu sınıflandırma, enerji kaynaklarının dönüştürülebilirlik ve yenilenebilirlik özelliklerine göre yapılmaktadır.

Dönüştürülebilirlik açısından enerji kaynakları; güneş, rüzgâr, dalga, hidrolik, biyokütle, nükleer, doğal gaz, kömür ve petrol gibi herhangi bir enerji dönüşümünden geçmeyen birincil enerji kaynakları ve birincil enerji kaynaklarının dönüştürülmesi ile elde edilen elektrik, benzin, mazot, motorin, kok kömürü, petrokok, LPG ve hava gazı gibi ikincil enerji kaynakları olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Yenilenebilirlik özelliği bakımından yapılan diğer bir sınıflandırmaya göre ise enerji kaynakları, yenilenebilir enerji kaynakları ve yenilenemez enerji kaynakları olmak üzere ikiye ayrılır. Yenilenebilir enerji kaynakları; hidrolik, biyokütle, güneş, rüzgâr, jeotermal, dalga ve hidrojen gibi kullanılsa dahi azalmayan ve tükenmeyen enerji kaynaklarıdır. Kullanıldığı azalan ve tükenen fosil kaynaklı kömür, petrol, doğal gaz ve çekirdek kaynaklı uranyum ile toryum gibi enerji kaynakları ise yenilenemez enerji kaynaklarıdır².

DİPNOT

¹ Narin Arslan, "AB'de Yenilenebilir Enerji İkili Elektrik Tedarik Sözleşmeleri (PPA'lar) (Bağlantı ve Sistem Kullanım Anlaşmaları) ve AB'ye Uyum Sürecinde Türkiye'deki İlgili Mevzuatlara Entegrasyonu", Yüksek Lisans Tezi, İzmir 2021, s. 4.

² Kadir Kaya/ Erdem Koç, "Enerji Kaynakları-Yenilenebilir Enerji Durumu", Mühendis ve Makina Dergisi, C. 56, S. 668, 2015, s. 37. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1099827> (Erişim Tarihi: 13.04.2023).

PART 11

uranium and thorium are non-renewable energy resources which can be diminished and depleted when used².

The need for energy has increased as industrialization has picked up and global population has grown. As a result, the use of renewable energy resources has become important due to reasons such as the inability to meet the necessary energy needs, the environmental damage and the danger of depletion of fossil fuels, and the import of most of the necessary energy for foreign-dependent countries³.

III. SOLAR ENERGY

Solar energy is a radiant energy emerged by fusion reactions in the core of the sun. Sun is among primary energy resources in terms of convertibility and among renewable energy resources in terms of renewability. It is one of the most important energy resources as it is directly or indirectly effective in the emergence of all other energy resources. However, it should be noted that the amount of energy contained in fossil fuels used in a year is less than the amount of energy that reaches the earth from the sun in a minute, and therefore, if solar energy were fully utilized, the world's entire energy needs would be met. Additionally, using ecologically friendly solar energy to produce energy causes less harm to the environment⁴. For these reasons, solar energy is an important alternative among renewable energy resources compared to non-renewable energy resources.

Sanayileşmenin hızlanması ve dünya nüfusunun artması ile birlikte enerjiye yönelik talep yükselmiştir. Bunun sonucunda, gerekli enerjinin karşılanamaması, fosil yakıtın çevreye verdiği zararlar ve tükenme tehlikesi, dışa bağımlı ülkeler bakımından gerekli enerjinin büyük kısmının ithal edilmesi gibi sebepler ile yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılması önem arz etmeye başlamıştır³.

III. GÜNEŞ ENERJİSİ

Güneş enerjisi, Güneş'in çekirdeğinde gerçekleşen füzyon reaksiyonları sebebiyle ortaya çıkan ışınım enerjisidir. Dönüştürülebilirlik bakımından birincil enerji kaynakları; yenilenebilirlik bakımından ise yenilenebilir enerji kaynaklarının ortaya çıkmasında doğrudan ya da dolaylı olarak etkili olduğundan en önemli enerji kaynaklarından biridir. Bununla birlikte, bir yılda kullanılan fosil yakıtlarda bulunan enerji miktarının, bir dakikada güneşten yeryüzüne ulaşan enerji miktarından daha az olduğunu ve dolayısıyla güneş enerjisinin tamamen kullanılması halinde dünyanın bütün enerji ihtiyacının karşılanacağını belirtmek gerekir. Ayrıca, çevre dostu olan güneş enerjisinden enerji üretilirken çevreye verilen zarar en az düzeydedir⁴. Bu nedenlerle, güneş enerjisinin yenilenemez enerji kaynaklarına kıyasla yenilenebilir enerji kaynakları arasında önemli bir alternatif olduğunu söylemek gerekir.

FOOTNOTE

2 Kadir Kaya/ Erdem Koç, "Enerji Kaynakları-Yenilenebilir Enerji Durumu", Journal of Engineers and Machinery, Volume 56, No. 668, 2015, p.37. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1099827> (Date of Access: 13.04.2023).

3 Arslan, p. 1-2.

4 Sefa Civri, Güneş Elektrik Santrali (GES) İşletilmesinden Doğan Kusursuz Sorumluluk Halleri, Master's Thesis, Ankara 2022, p. 9-10.

5 İbrahim Murat Bicil, Elektrik Piyasasında Fiyatlandırma ve Türkiye Elektrik Piyasasında Fiyat Tahmini, https://dspace.balikesir.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12462/2816/C4%B-Obrahim_Murat_Bicil.pdf?sequence=1&isAllowed=y, (Date of Access: 08.06.2023).

6 Civri, p. 24.

7 Regulation on Technical Evaluation of Solar Energy Based Electricity Generation Applications Art. 1, Official Gazette dated 30.06.2017, and numbered 30110 (OG).

IV. SOLAR POWER PLANT (SPP)

The electricity market consists of generation, transmission, distribution, wholesale, retail, market operation, import, export and aggregation activities and transactions related to these activities. Matters related to the electricity market are carried out within the framework of the Electricity Market Law No. 6446 ("Electricity Market Law"). The regulation aims to ensure that electricity is provided to consumers at low cost, continuously and with high quality, to create a stable and transparent electricity energy market, and to ensure independent regulation and supervision in the electricity market.

Power plants use a variety of resources to generate electric energy⁵. According to the Electricity Market Law, solar energy is one of these resources. In the Electricity Market License Regulation published in the Official Gazette dated 02.11.2013 and numbered 28809 ("Electricity Market License Regulation"), and in the Regulation on Technical Evaluation of Solar Energy Based Electricity Generation Applications published in the Official Gazette dated 30.06.2017 and numbered 30110 ("Regulation on Technical Evaluation of Solar Energy Based Electricity Generation Applications"), SPP is defined as "Solar Energy Based Electricity Generation Plant". In line with this definition, it can be said that solar power plants have two elements: generating electricity based on solar energy and being an electricity generation plant⁶.

The Article 1 titled "Purpose and Scope" of the Regulation on Technical Evaluation of Solar Energy Based Electricity Generation Applications contains the provision of⁷:

"The purpose of this Regulation is to determine the procedures and principles for the technical evaluation of solar energy-based pre-license or unlicensed electricity generation activity applications and the evaluation of modification requests within the scope of pre-license, generation license or unlicensed generation activity."

When this provision in the Electricity Market License Regulation, Article 14 of the Electricity Market Law titled "Activities That Can Be Carried Out Without A License" and the Regulation on Unlicensed Electricity Gener-

IV. GÜNEŞ ENERJİ SANTRALİ (GES)

Elektrik piyasası; üretim, iletim, dağıtım, toptan satış, perakende, piyasa işletim, ithalat, ihracat ve toplayıcılık faaliyetleri ile bu faaliyetlere dair işlemlerden oluşan piyasadır. Elektrik piyasasına ilişkin hususlar, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ("Elektrik Piyasası Kanunu") çerçevesinde yürütülmektedir. Söz konusu düzenleme, elektriğin tüketicilere düşük maliyetle, sürekli ve kaliteli şekilde sunulmasını, istikrarlı ve şeffaf olan bir elektrik enerji piyasasının meydana getirilmesini, elektrik piyasasında bağımsız düzenleme ile denetimin sağlanmasını amaçlamaktadır.

Elektrik enerji üretimi, değişik kaynaklar kullanılarak elektrik santrallerinde gerçekleştirilmektedir⁵. Elektrik Piyasası Kanunu uyarınca güneş enerjisi bu kaynaklardan biridir. 2 Kasım 2013 tarihli 28809 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği'nde ("Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği") ve 30 Haziran 2017 tarihli 30110 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Güneş Enerjisine Dayalı Elektrik Üretimi Başvurularının Teknik Değerlendirilmesi Hakkında Yönetmelik'te ("Güneş Enerjisine Dayalı Elektrik Üretimi Başvurularının Teknik Değerlendirilmesi Hakkında Yönetmelik") GES, "Güneş Enerjisine Dayalı Elektrik Üretim Tesis" şeklinde tanımlanmaktadır. Bu tanım doğrultusunda, güneş enerji santrallerinin güneş enerjisine dayalı elektrik üretimi yapması ve elektrik üretim tesisi olması şeklinde iki unsuru bulunduğunu söylenebilir⁶.

Güneş Enerjisine Dayalı Elektrik Üretimi Başvurularının Teknik Değerlendirilmesi Hakkında Yönetmelik'in "Amaç ve Kapsam" başlıklı 1. maddesi⁷:

"Bu Yönetmeliğin amacı, güneş enerjisine dayalı önlisans veya lisanssız elektrik üretim faaliyeti başvurularının teknik değerlendirmeleri ile önlisans, üretim lisansı veya lisanssız üretim faaliyeti kapsamındaki tadil taleplerinin değerlendirilmelerinin yapılmasına yönelik usul ve esasları belirlemektir."

hükümünü havidir. Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği'nde yer alan bu hüküm, 6446 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun "Lisanssız Yürütülebilecek Faaliyetler" başlıklı 14. maddesi ve 12 Mayıs 2019 tarihli 30772 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimi Yö-

DİPNOT

3 Arslan, s. 1-2.

4 Sefa Civri, Güneş Elektrik Santrali (GES) İşletilmesinden Doğan Kusursuz Sorumluluk Halleri, "Yüksek Lisans Tezi", Ankara 2022, s. 9-10.

5 İbrahim Murat Bicil, Elektrik Piyasasında Fiyatlandırma ve Türkiye Elektrik Piyasasında Fiyat Tahmini, https://dspace.balikesir.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12462/2816/C4%B0brahim_Murat_Bicil.pdf?sequence=1&isAllowed=y, (Erişim Tarihi: 08.06.2023)

6 Civri, s. 24.

7 Güneş Enerjisine Dayalı Elektrik Üretimi Başvurularının Teknik Değerlendirilmesi Hakkında Yönetmelik m. 1, 30.06.2017 tarihli, 30110 sayılı Resmi Gazete (RG).

PART 11

ation in the Electricity Market published in the Official Gazette dated 12.05.2019 and numbered 30772 (**“Regulation on Unlicensed Electricity Generation in the Electricity Market”**) are assessed together, it can be said that electricity generation activities based on solar energy can be carried out in two ways, with or without a license.

License refers to the permission granted to legal entities to operate in the market in accordance with the Electricity Market Law⁸. Upon obtaining a license, it is possible to carry out generation, transmission, distribution, wholesale and retail sales, market operation, export and import activities in the electricity market. As stated in the Electricity Market Law, licenses can be granted for a maximum of 49 years, but the minimum term for generation, transmission and distribution licenses is 10 years. Licensed generation has the advantages of being able to use the free-market price or EMRERSM (Electricity Market Renewable Energy Resources Support Mechanism) price, having low operating costs, enabling direct sales to eligible consumers, and having easy and short-term installation works. It is also important to keep in mind that there are certain drawbacks because the project's profitability depends on the contribution fee for the tender and getting a license is challenging. On the contrary, unlicensed SPP installation is more preferred in Turkey. The reason for this is that the procedure is short compared to a licensed installation and there is no obligation to establish a company and have a production capacity⁹.

According to Article 1 of the Regulation on Unlicensed Electricity Generation in the Electricity Market, consumers can generate electricity without obtaining a license or being required to establish a company in order to meet their electricity needs from their own generation plant, to bring small-scale generation plants to the national economy in order to ensure supply security, and to ensure the effective use of small-scale generation resources¹⁰. In this context, Article 5 of the aforementioned regulation specifies which generation plants can be installed exempt from obtaining pre-licenses and licenses and from the obligation to establish a company. Within this framework; *“a) Distress groups, b) Generation plants operating in isolation without establishing a connection with the transmission or distribution system, c) Generation plants based on renewable energy resources with an installed capacity of*

netmeliği (“Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimi Yönetmeliği”) birlikte değerlendirildiğinde, güneş enerjisine dayalı elektrik üretimi faaliyetinin lisanslı ya da lisanssız olmak üzere iki şekilde yapılabileceği söylenebilir.

Lisans, Elektrik Piyasası Kanunu uyarınca piyasada faaliyet gösterebilmeleri amacıyla tüzel kişilere verilen izni ifade etmektedir⁹. Lisansın alınması ile birlikte elektrik piyasasında üretim, iletim, dağıtım, toptan ve perakende satış, piyasa işletim ile ihracat ve ithalat faaliyetlerinin elektrik piyasasında yürütülmesi mümkündür. Anılan kanunda da belirtildiği üzere, en çok 49 sene için lisans verilmesi mümkün olmakla birlikte üretim, iletim ve dağıtım lisansları için geçerli asgari süre 10 senedir. Lisanslı üretimin, serbest piyasa fiyatı ya da YEKDEM (Yenilenebilir Enerji Kaynaklarını Destekleme Mekanizması) fiyatı kullanılabilmesi, düşük işletme giderlerine sahip olması, serbest tüketicilere doğrudan satış imkânı sağlaması ve kolay ve kısa süreli montaj işlerine sahip olması gibi avantajları bulunmaktadır. Bununla birlikte, projenin karlılığının ihale katkı payı bedeline bağlı olmasından ve lisans almanın zor olmasından dolayı bazı dezavantajlarının olduğunu belirtmek gerekir. Buna karşılık ise Türkiye’de lisanssız şekilde GES kurulması daha çok tercih edilmektedir. Bunun sebebi, lisanslı şekilde kurulmasına kıyasla prosedürünün kısa olması, şirket kurma ve üretim kapasite mecburiyetinin bulunmamasıdır⁹.

Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimi Yönetmeliği’nin 1. maddesinde, tüketicilerin elektrik ihtiyaçlarını kendine ait üretim tesisinden karşılaması, arz güvenliğinin sağlanmasında küçük ölçekli üretim tesislerinin ülke ekonomisine kazandırılması ve küçük ölçekli üretim kaynaklarının etkin kullanımının sağlanması için lisans almadan ve şirket kurma yükümlülüğü altında bulunmadan elektrik enerjisini üretebileceği belirtilmiştir¹⁰. Bu kapsamda hangi üretim tesislerinin ön lisans ve lisans almaktan ve şirket kurma mecburiyetinden muaf şekilde kurulabilmesinin mümkün olduğu, anılan yönetmeliğin 5. maddesinde belirtilmiştir. Bu çerçevede; *“a) İmdat grupları, b) İletim ya da dağıtım sistemiyle bağlantı tesis etmeden izole çalışan üretim tesisleri, c) Kurulu gücü bir megavat veya Kanununun 14 üncü maddesi çerçevesinde Cumhurbaşkanı tarafından belirlenmiş kurulu güç üst sınırına kadar olan yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisleri, ç) Ürettiği enerjinin tamamını iletim veya da-*

one megawatt or up to the upper limit of installed capacity determined by the President within the framework of Article 14 of the Law, ç) Generation plants based on renewable energy resources that use all of the energy they produce without giving it to the transmission or distribution system, whose production and consumption are at the same measurement point, d) Cogeneration plants in the category that meets the efficiency value to be determined by the Ministry, e) Micro cogeneration plants, f) Solid waste plants of municipalities and production plants established for the disposal of treatment plant sludge, g) Generation plants established by legal entities, more than half of the capital of which directly or indirectly belongs to the municipality, on water transmission lines and waste water transmission lines operated by the municipalities, based on hydraulic resources, if technically feasible and approved by SHW (State Hydraulic Works), ğ) Generation plants based on renewable energy resources established and operated by the General Directorate of State Hydraulic Works in order to meet the electricity needs of agricultural irrigation plants whose electricity subscription belongs to the General Directorate of State Hydraulic Works, provided that the installed power is limited to the contract power in the connection agreement of the agricultural irrigation plant and the total contract power of the plants for more than one plant”¹¹ can be established exempt from the obligation to obtain a preliminary license, license or form a company.

ğıtım sistemine vermeden kullanan, üretimi ve tüketimi aynı ölçüm noktasında olan, yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisleri, d) Bakanlıkça belirlenecek verimlilik değerini sağlayan kategorideki kojenerasyon tesisleri, e) Mikrokojenerasyon tesisleri, f) Belediyelerin katı atık tesisleri ile arıtma tesisi çamurlarının bertarafında kullanılmak üzere kurulan üretim tesisleri, g) Sermayesinin yarısından fazlası doğrudan veya dolaylı olarak belediyeye ait olan tüzel kişilerce, belediyeler tarafından işletilen su isale hatları ile atık su isale hatları üzerinde, teknik imkanın olması ve DSİ tarafından uygun bulunması halinde hidrolik kaynağa dayalı kurulan üretim tesisleri, ğ) Elektrik aboneliği Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne ait tarımsal sulama amaçlı tesislerin elektrik ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla, kurulu gücü tarımsal sulama tesisinin bağlantı anlaşmasındaki sözleşme gücü, birden fazla tesis için tesislerin sözleşme güçleri toplamı ile sınırlı olmak koşuluyla Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından kurulan ve işletilen yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisleri.”¹¹ ön lisans, lisans alma ve şirket kurma yükümlülüğünden muaf olarak kurulabilecektir.

FOOTNOTE

⁸ Electricity Market Law No. 6446, Art.3/t, Official Gazette dated 30.03.2013, and numbered 28603 (OG).

⁹ Muhammed Oral, “Türkiye’nin Güneş Enerjisi Potansiyeli ve PV2 Uygulamalarının Yerel Ölçekte Değerlendirilmesi: Karabük İli Örneği”, International Journal of Geography and Geography Education, No. 42, 2020, p. 488.

¹⁰ Regulation on Unlicensed Electricity Generation in the Electricity Market Art. 1, Official Gazette dated 12.05.2019, and numbered 30772 (OG).

¹¹ Regulation on Unlicensed Electricity Generation in the Electricity Market Art. 5/1, Official Gazette dated 12.05.2019, and numbered 30772 (OG).

DİPNOT

⁸ 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu m.3/t.

⁹ Muhammed Oral, “Türkiye’nin Güneş Enerjisi Potansiyeli ve PV2 Uygulamalarının Yerel Ölçekte Değerlendirilmesi: Karabük İli Örneği”, Marmara Coğrafya Dergisi, S. 42, 2020, s. 488

¹⁰ Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimi Yönetmeliği m. 1, 12.05.2019 tarihli, 30772 sayılı, Resmi Gazete (RG).

¹¹ Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimi Yönetmeliği m. 5/1, 12.05.2019 tarihli, 30772 sayılı, Resmi Gazete (RG).

PART 11

V. LEGAL PROCESS FOR THE INSTALLATION OF LICENSED SOLAR POWER PLANTS

The legal entity that will apply for a license to engage in generation activities must obtain the documents required by the legislation in order to commence its activities, and must obtain a preliminary license in order to have the right of ownership or use of the area where the plant will be established. In this context, preliminary license is defined in the Electricity Market License Regulation as "Permission granted to legal entities wishing to engage in generation activities for a certain period of time in order to obtain the necessary approvals, permits, licenses and so forth for the commencement of generation plant investments" and license is defined as "Permission certificate granted by the Authority to the legal entity wishing to operate in the market". Except for the exceptions in the Electricity Market License Regulation, if the activity is carried out in more than one plant, a separate license must be obtained for each facility.

The petition for pre-license application and the supporting documentation are filed to the Energy Market Regulatory Authority by the individuals who will engage in generation operations. Although the persons who will apply for a preliminary license must be legal entities, legal entities must be established in the form of a joint stock company or limited liability company, and if established in the form of a joint stock company, all shares must be in the name of the holder except for the shares traded on the stock exchange in accordance with the capital market legislation.

Once it is determined that the applications have been made in whole, the application will be assumed to have been taken into consideration as of the application or the documents demonstrating that the deficiencies have been completed within the Energy Market Regulatory Authority's documentation. If the preliminary license application is evaluated, the information regarding the application is announced on the website of the Energy Market Supervisory Authority. In case of violation of the personal rights of third parties, it is possible to file a written objection within 10 working days. For the preliminary license application, the opinion of Turkish Electricity Transmission Corporation (TETC) and/or the legal entity holding the distribution license in

V. LİSANSLI GÜNEŞ ENERJİSİ SANTRALLERİNİN KURULUMUNDA HUKUKİ SÜREÇ

Üretim faaliyetinde bulunmak üzere lisans başvurusunda bulunacak tüzel kişinin, faaliyetine başlayabilmesi için mevzuattan kaynaklı belgeleri edinmesi ve tesisin kurulacağı alanın mülkiyet ya da kullanım hakkına sahip olabilmesi için ön lisans temin etmesi gerekmektedir. Bu kapsamda ön lisans, Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği'nde "Üretim faaliyetinde bulunmak isteyen tüzel kişilere, üretim tesisi yatırımlarına başlamaları için gerekli onay, izin, ruhsat ve benzerlerinin alınabilmesi için belirli süreli verilen izin"; lisans, ise "Piyasada faaliyet göstermek isteyen tüzel kişiye Kurumca verilen izin belgesi" şeklinde tanımlanmıştır. Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği'nde bulunan istisnalar dışında, faaliyetin birden çok tesiste yürütülmesi durumunda, her bir tesis için ayrı lisans alınması gereklidir.

Üretim faaliyetinde bulunacak kişiler tarafından, ön lisans başvuru dilekçesi ile ön lisans başvurusunda sunulması gereken belgeler ibraz edilerek Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'na başvurulur. Ön lisans başvurusunda bulunacak kişilerin tüzel kişi olması gerekmele birlikte, tüzel kişiliklerin anonim şirket veya limited şirket şeklinde kurulması, anonim şirket şeklinde kuruldu ise sermaye piyasası mevzuatı uyarınca borsada işlem gören payları dışında payların tümünün nama yazılı olması mecburidir.

Başvuruların eksiksiz olarak yapıldığının tespit edilmesi üzerine başvuru itibarıyla ya da eksikliklerin tamamlandığına dair belgelerin Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu evrakları içerisine girmesi itibarıyla başvuru değerlendirilmeye alınmış sayılacaktır. Ön lisans başvurusunun değerlendirmeye alınması durumunda başvuruya dair bilgiler Enerji Piyasası Denetleme Kurumu'nun internet sitesinde ilan edilir. Üçüncü kişilerin kişisel haklarına ihlal olması durumunda 10 iş günü içinde yazılı biçimde itirazda bulunabilmesi mümkündür. Ön lisans başvurusu için TEİAŞ ve/veya güneş enerjisi santralinin yer aldığı dağıtım bölgesinde bulunan dağıtım lisansına sahip tüzel kişiden görüş istenir. Görüşün 45 gün içinde Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'na sunulması gerekecektir.

the distribution region where the solar power plant is located is requested. The opinion will have to be submitted to the Energy Market Regulatory Authority within 45 days.

If the appropriate connection opinion is not given or if the owner of the site where the solar power plant will be established makes an application, other applications made for the same site will be rejected by the Energy Market Regulatory Authority. Also, if a positive opinion cannot be formed regarding the connection of the solar power plant to the transmission or distribution system and the use of the system, or if the Energy Market Regulatory Authority is notified before the decision to abandon the application, or if the Ministry of Energy and Natural Resources General Directorate of Renewable Energy is notified that the technical evaluation is not appropriate, the pre-license application will be rejected. If the obligations are fulfilled in accordance with the Energy Market License Regulation, the Energy Market Regulatory Board shall grant a preliminary license to the relevant legal entity and information regarding the preliminary license shall be announced on the website. The duration of the preliminary license shall be determined by the Energy Market Regulatory Board not to exceed 36 months, excluding force majeure circumstances.

Legal entities wishing to obtain a generation license by the Energy Market Regulatory Authority and to operate in the market must apply to the Energy Market Regulatory Authority by submitting the license application petition and the documents required to be submitted in the license application. The applicant legal entity must be established as a joint stock company or a limited liability company; if it is established as a joint stock company, all of its shares must be in the name of the holder, except for the shares traded on the stock exchange in accordance with the capital market legislation; within the framework of Article 5/8 of the Electricity Market Law, the chairman and members of the board of directors, including those who resigned from office within one year prior to the date the license is revoked, as well as natural or legal entities who directly or indirectly hold 10% or more shares of the legal entity and 5% or more shares in publicly traded companies, must not be prohibited. The pre-license holder is required to apply for a license while the pre-license period proceeds. Otherwise, it will be deemed to have failed

Uygun bağlantı görüşünün verilmemesi ya da güneş enerjisi santralinin kurulacağı sahanın malikinin başvuru yapması durumunda aynı sahaya yönelik yapılmış diğer başvurular Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu tarafından reddedilecektir. Ayrıca güneş enerjisi santralinin iletim veya dağıtım sistemine bağlantısına ve sistemin kullanımına dair olumlu görüş oluşturulamazsa, başvurudan vazgeçilmesine ilişkin Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'na karardan önce bildirim yapılırsa ya da Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü'nün teknik değerlendirmeye ilişkin uygun olmadığına dair bildirim yapılırsa da ön lisans başvurusu reddedilecektir. Enerji Piyasası Lisans Yönetmeliği doğrultusunda yükümlülüklerin yerine getirilmesi halinde ise Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu tarafından ilgili tüzel kişiye ön lisans verilir ve internet sitesinde ön lisansa ilişkin bilgiler ilan edilir. Ön lisansın süresi, mücbir sebep halleri hariç olmak üzere 36 ayı geçmeyecek şekilde Enerji Piyasası Düzenleme kurulu tarafından belirlenir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından üretim lisansı alıp piyasada faaliyet göstermek isteyen tüzel kişiler ise lisans başvuru dilekçesi ile lisans başvurusunda sunulması gereken belgeleri ibraz ederek Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'na başvurmalıdır. Başvuruda bulunacak tüzel kişinin anonim şirket veya limited şirket şeklinde kurulması, anonim şirket şeklinde kuruldu ise sermaye piyasası mevzuatı uyarınca borsada işlem gören payları dışında payların tümünün nama yazılı olması, kendisi ile tüzel kişinin %10 ve üstünde, halka açık olan şirketlerde %5 ve üstünde doğrudan ya da dolaylı paya sahip gerçek veya tüzel kişilerin, lisansın iptal edildiği tarihten önceki bir yıl içinde görevden ayrılmış olanlar dâhil, yönetim kurulu başkan ve üyelerinin, Elektrik Piyasası Kanunu m. 5/8 çerçevesinde yasaklı olmaması gerekmektedir. Ön lisans sahibi kişinin, ön lisans süresi devam ederken lisans başvurusunda bulunması gerekmektedir. Aksi takdirde ön lisans kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmediği kabul edilecektir¹². Yönetmeliğin 17'inci maddesindeki yükümlülüklerin tamamlandığına dair belgelerin sunulması şartı ile ön lisans alınmadan doğrudan lisans başvurusu yapılabilmesi mümkündür¹³. Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği'nin 22. maddesi uyarınca üretim lisansı başvuruları değerlendirilirken ön lisans kapsamındaki yükümlülüklerin ön lisans süreci içerisinde tamamlanmış olup olmadığı dikkate alınmaktadır. Bu yükümlülüklerin tamamlanmaması

DİPNOT

¹² Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği m. 20/5, 2 Kasım 2013 tarihli 28809 sayılı Resmi Gazete (RG).

¹³ Elektrik Piyasasında Önlisans Ve Üretim Lisansına İlişkin Lisanslama Süreci <https://enerji.gov.tr//Media/Dizin/EIGM/tr/YenilenebilirEnerji/%C3%9C-retimFaaliyetleri/Lisans%C4%B1Elektrik%C3%9Cretimi/LisanslamaS%C3%BCreci.pdf> (Erişim Tarihi: 18.04.2023).

PART 11

to fulfill its obligations under the pre-license requirements¹². If the necessary paperwork proving that the responsibilities outlined in Article 17 of the Energy Market License Regulation have been fulfilled is supplied, it is possible to apply for a license directly without first receiving a preliminary license¹³. Pursuant to Article 22 of the Electricity Market License Regulation, while evaluating generation license applications, it is taken into consideration whether the obligations under the preliminary license have been completed within the preliminary license process. If these obligations are not completed, the application of the legal entity is rejected. If it is concluded that the foreseen obligations have been completed within the period, the application of the legal entity will be accepted by the Energy Market Regulatory Board. The type and duration of the license held by the licensee is published in the Official Gazette and announced on the website of the Energy Market Regulatory Board.

VI. CONCLUSION

The negative impact of non-renewable energy resources on both the environment and the country has increased the demand for renewable energy resources. The fact that solar energy is a good alternative among renewable energy resources with its environmentally friendly feature has positively affected the tendency towards electricity generation from solar energy. Electricity generation from solar energy is provided by solar power plants and the energy in sunlight is converted into electrical energy. In

halinde tüzel kişinin başvurusu reddedilir. Öngörülen yükümlülüklerin süre içerisinde tamamlandığı sonucuna varıldığı takdirde ise Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu tarafından tüzel kişinin başvurusu kabul edilecektir. Lisans verilen kişinin sahip olduğu lisans türü ve süresi Resmi Gazete'de yayımlanır ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nun internet sitesinde ilan edilir.

VI. SONUÇ

Yenilenemez enerji kaynaklarının gerek çevreyi gerekse ülkeyi olumsuz yönde etkilemesi, yenilenebilir enerji kaynaklarına olan talebi artırmıştır. Güneş enerjisinin çevre dostu özelliği ile yenilenebilir enerji kaynakları içerisinde iyi bir alternatif olması, güneş enerjisinden elektrik üretimi faaliyetine yönelimi olumlu yönde etkilemiştir. Güneş enerjisinden elektrik üretimi, güneş enerjisi santralleri ile sağlanmakta ve güneş ışığındaki enerji elektrik enerjisine çevrilmektedir. Tüketicilerin kendine ait olan üretim tesislerinden

order for consumers to meet their electricity needs from their own production plants and to bring small-scale production resources to the national economy, it is possible to install a solar power plant without obtaining a pre-license and license in exceptional cases listed in the Regulation on Unlicensed Electricity Generation in the Electricity Market. In this case, there are no obligations such as the establishment of a company and production capacity as in the installation of a licensed solar power plant. However, since there is no licensing procedure, it should be said that unlicensed installation can work faster and is therefore preferable. On the other hand, the advantages of licensed generation, such as the ability to use the free-market price or EMRERSM price, low operating costs, direct sales to eligible consumers, and easy and short-term installation works, may also be a reason for preference.

elektrik ihtiyaçlarını karşılaması ve küçük ölçekli üretim kaynaklarının ülke ekonomisine kazandırılması amacıyla Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimi Yönetmeliği'nde sayılan istisnai durumlarda ön lisans ve lisans almaksızın güneş enerjisi santralının kurulabilmesi mümkündür. Bu durumda lisanslı güneş enerjisi santralının kurulmunda olduğu gibi şirket kurulması, üretim kapasitesi gibi zorunluluklar da bulunmamaktadır. Bununla birlikte, lisans prosedürü olmadığından lisanssız kurulumun daha hızlı işleyebileceğini ve bu nedenle de tercih sebebi olduğunu söylemek gerekir. Buna karşılık, lisanslı üretimin ise serbest piyasa fiyatı ya da YEKDEM fiyatı kullanılabilmesi, düşük işletme giderlerine sahip olması, serbest tüketicilere doğrudan satış imkânı sağlaması ve kolay ve kısa süreli montaj işlerine sahip olması gibi avantajları da yine tercih sebebi olabilecektir.

FOOTNOTE

¹² Electricity Market License Regulation Art. 20/5, Official Gazette dated 02.11.2013, and numbered 28809 (OG).

¹³ Energy Market Regulatory Authority (EMRA), Elektrik Piyasasında Ön Lisans ve Üretim Lisansına İlişkin Lisanslama Süreci <https://enerji.gov.tr//Media/Dizin/EIGM/tr/YenilenebilirEnerji/C3%9CretimFaaliyetleri/Lisans/C4%B1Elektrik/C3%9Cretimi/LisanslamaS%C3%BCreci.pdf> (Date of Access: 18.04.2023).

BIBLIOGRAPHY

KADIR KAYA/ ERDEM KOÇ, "Enerji Kaynakları-Yenilenebilir Enerji Durumu", Journal of Engineers and Machinery, Volume 56, No. 668, 2015.

MUHAMMED ORAL, "Türkiye'nin Güneş Enerjisi Potansiyeli ve PV2 Uygulamalarının Yerel Ölçekte Değerlendirilmesi: Karabük İli Örneği", International Journal of Geography and Geography Education, No. 42, 2020.

NARİN ARSLAN, "AB'de Yenilenebilir Enerji İkili Elektrik Tedarik Sözleşmeleri (PPA'lar) (Bağlantı ve Sistem Kullanım Anlaşmaları) ve AB'ye Uyum Sürecinde Türkiye'deki İlgili Mevzuatlara Entegrasyonu", Master's Thesis, İzmir 2021.

SEFA CİVRİ, Güneş Elektrik Santrali (GES) İşletilmesinden Doğan Kusursuz Sorumluluk Halleri, Master's Thesis, Ankara 2022.

İBRAHİM MURAT BİCİL, Elektrik Piyasasında Fiyatlandırma ve Türkiye Elektrik Piyasasında Fiyat Tahmini, https://dspace.balikesir.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12462/2816/%C4%B0brahim_Murat_Bicil.pdf?sequence=1&isAllowed=y, (Date of Access: 08.06.2023).

ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU, Elektrik Piyasasında Ön Lisans ve Üretim Lisansına İlişkin Lisanslama Süreci <https://enerji.gov.tr//Media/Dizin/EIGM/tr/YenilenebilirEnerji/C3%9CretimFaaliyetleri/Lisans/C4%B1Elektrik/C3%9Cretimi/LisanslamaS%C3%BCreci.pdf> (Date of Access: 18.04.2023).

KAYNAKÇA

KADIR KAYA/ ERDEM KOÇ, "Enerji Kaynakları-Yenilenebilir Enerji Durumu", Mühendis ve Makina Dergisi, C. 56, S. 668, 2015.

MUHAMMED ORAL, "Türkiye'nin Güneş Enerjisi Potansiyeli ve PV2 Uygulamalarının Yerel Ölçekte Değerlendirilmesi: Karabük İli Örneği", Marmara Coğrafya Dergisi, S. 42, 2020.

NARİN ARSLAN, "AB'de Yenilenebilir Enerji İkili Elektrik Tedarik Sözleşmeleri (PPA'lar) (Bağlantı ve Sistem Kullanım Anlaşmaları) ve AB'ye Uyum Sürecinde Türkiye'deki İlgili Mevzuatlara Entegrasyonu", Yüksek Lisans Tezi, İzmir 2021.

SEFA CİVRİ, Güneş Elektrik Santrali (GES) İşletilmesinden Doğan Kusursuz Sorumluluk Halleri, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2022.

İBRAHİM MURAT BİCİL, Elektrik Piyasasında Fiyatlandırma ve Türkiye Elektrik Piyasasında Fiyat Tahmini, https://dspace.balikesir.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12462/2816/%C4%B0brahim_Murat_Bicil.pdf?sequence=1&isAllowed=y, (Erişim Tarihi: 08.06.2023).

ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU, Elektrik Piyasasında Ön Lisans ve Üretim Lisansına İlişkin Lisanslama Süreci <https://enerji.gov.tr//Media/Dizin/EIGM/tr/YenilenebilirEnerji/C3%9CretimFaaliyetleri/Lisans/C4%B1Elektrik/C3%9Cretimi/LisanslamaS%C3%BCreci.pdf> (Erişim Tarihi: 18.04.2023).